

Dokument 26

Nedatovaný materiál Židovskej ústrednej úradovne, odd. pre prevrstvovanie, ktorý sa zaoberá všeobecnými princípmi prevrstvovania ako aj organizačnými pokynmi pre kurzy a preškolenia.

Židovská Ústredná Úradovňa pre Krajinu slovenskú, odd. pre prevrstvenie
Bratislava, Ventúrska 3/III.

Všeobecné smernice pre prevrstvovanie.

Založenie komisie.

Všeobecné pomery vyžadujú od nás, aby sme sa v povolani prevrstvili. Obzvlášť tá čiastka našich bratov a sestier, ktorí boli dosiaľ činní v obchodnom živote a v intelektuálnych zamestnaniach. K tomuto účelu je nutné založiť komisiu, ktorá sa má zaoberať otázkou prevrstvenia v povolani.

1./ Ponevác prevrstvenie je nutné tak pre mužských, ako aj ženské, majú v komisii byť zastúpené aj ženy.

2./ Treba dbať toho, aby v tejto komisii boli zastúpení tak mládež, ako aj starší.

3./ Je treba, aby bola umožnená práca tejto komisii všetkým vrstvám, organizáciám a smerom. Komisa je teda nestranná.

4./ Komisia sa má zaoberať výlučne prevrstvením.

5./ Komisia volí zo svojich členov jednotlivých funkcionárov. Títo sú: poradcovia (za týmto hodia sa najlepšie inžinieri a ľudia praktického života), vedúci administratívy, pokladník, revízor a revízory kurzov. Títo tvoria užšiu komisiu.

Činnosť komisie.

1./ Hlásenie založenia komisie v Žid. Ústr. Úradovni, oddelenie prevrstvenie, Bratislava, Ventúrska 3/III. S opisom zápisnice o zakladacej schôdze.

2./ Poverené dve osoby vyjednávajú s remeselníkmi, ktorí sa v obci nachádzajú. (Keď je v tom istom obore v obci viacej remeselníkov, je dobré vyžiadať si nabídku od všetkých.) Kalkulácia sa robí podľa pomerov obce a s ohľadom na zárobok majstra za hodinu. Prírodzene prichádza v úvahu aj počet účastníkov, ponevác pri väčšom počtu žiakov je odmena majstra tiež väčšia. Ďalej treba brať zreteľ na výlohy majstra, ako materiál, otop, osvetlenie, prípadne čiastka nájomného. Pri väčšom počte žiakov treba zaviazat' majstra, aby k vyučovaniu pribral jedného, alebo viacej učňov, alebo pomocníkov. Keď je v obci spoločenstvo živnostníkov, má sa, pokiaľ možno, s týmito vyjednávať. Pri tom treba vymieniť, aby boli zamestnaní židovskí majstri.

3./ Pri vyjednávani s majstrom treba brať ohľad na nemajetných, treba vymeniť, aby pokiaľ možno, na každých štyroch platiacich jeden neplatiaci sa kurzu mohol zúčastniť.

4./ Aby bolo umožnené čím viacej nemajetných zúčastniť sa kurzov, pripočítame k cene, ktorú máme platiť majstrovi za osobu, primeraný obnos (podľa výšky ceny 5-20%), čím dostaneme cenu, ktorú účastníci kurzu majú platiť.

5./ Mimo toho musíme pripočítať nejaký obnos ku krytiu administratívnych výloh oddelenia.

Porada.

1./ Treba určiť úradné hodiny pre poradu a prihlasovanie.

2./ Treba doporučiť remeslo blízke doterajšiemu zamestnaniu, pretože v tomto prípade je znalosť látky daná.

3./ Mladistvým do 16-17 rokov nech je doporučené predovšetkým poľnohospodárstvo. Iba keby rodičia neprijali poľnohospodárstvo, prichádza v úvahu iné zamestnanie a to pokiaľ možno v kurze dlhšieho trvania.

4./ Pri porade treba brať zreteľ na telesnú konštitúciu, zdravie, ako aj náklonnosti.

Usporiadanie kurzov.

Keď sa osoba rozhodla pre nejaký kurz – toto sa nemusí ihneď stať - nasleduje vystavenie prihlášky súčasne s platením splátky, ktorú má tvoriť podstatnú časť celého kurzovného príspevku.

2./ Keď je potrebný počet účastníkov jedného kuzu prihlásených, ujedná komisia všetko potrebné v mene účastníkov, s majstrom.

3./ Jednotlivé kurzy sa majú pokiaľ možno doplňovať. (natieračský kurz farví vec zhotovené stolárskym kurzom).

4./ Treba dbať toho pri určovaní hodín kurzu, aby sa ho mohli zúčastniť aj osoby okolitých obcí.

5./ Od príchodu sabatu do jeho konca kurz sa nesmie vydržiavať. Taktiež nie porady, prihlášky, alebo iná činnosť, ktorá s týmto súvisí.

6./ Je rozhodne nutné, aby kurz bol tak umiestnený, aby bolo možné všetkým účastníkom prakticky pracovať.

7./ Komisia poverí jedného účastníka kurzu dozorom nad týmto (prezencia, poriadok, atď.) Tento hlási komisii pokračovanie v kurze, ako aj zistené závady.

8./ Komisia splnomocní jednotlivých svojich členov s inšpekciou jednotlivých kurzov. Títo sú komisii zodpovední za riadne pokračovanie vyučovania, správnosť výplat majstrovi, atď.

9. Doporučuje sa pokiaľ možno sriadiť tieto kurzy:

a./ pre mužských: poľnohospodársky, murársky, zámočnícky, automechanický, elektrotechnický, stolársky, natieračský,

b./ pre ženské: kuchársky, cukrársky, šitie bielizne, krajčírsky, výroba prádla, kadernícky, atď.

c./ jazykové kurzy.

Rôzne:

Židovská ústredná úradovňa pre Krajinu slovenskú má ústne povolenie od vlády sriaďovať prevrstvovacie kurzy.

Vyučujúci majster k vedeniu kurzu nepotrebuje žiadneho zvlášneho povolenia od niektorého úradu.

Účastníci kurzu nepodliehajú nemocenskému a penzijnému poisteniu.

Doporučuje sa účastníkov kurzu nechať kolektívne poistiť pre prípad smrti a trvalej invalidity⁶⁴.

SNA, fond Policajné riaditeľstvo v Bratislave, kartón 558, Mat 294/10.

Dokument 27

Odvolanie sa E. Herzbrunna z 21. 2. 1939 proti pozbaveniu členstva v obecnom zastupiteľstve v Spišských Vlachoch.

Slávnemu Okresnému úradu v Spišskej Novej Vsi.

Odpovedajúc na Váš ctený príspevok číslo: 148/1939 prez. zo dňa 17. II. 1939., sdeľujem Vám, že za člena obecného zastupiteľstva mesta Spišské Vlachy na spoločnej kandidátnej listine sdružených strán pre čl. republiku nebol som zvolený na návrh politickej strany židovskej, ale na návrh miestnej nepolitickej skupiny židovských občanov a občanov slovenskej národnosti židovského náboženstva. Táto miestna nepolitická skupina aj pri predošlých voľbách vyslala svojho delegáta do obec. zastupiteľstva a to nie z dôvodov politických, ale len čisto z dôvodu hospodárskeho.

Teda táto miestna skupina žid. občanov a občanov slov. národnosti žid. náboženstva, ktorá ma navrhovala pod menom „Židovská strana“ do obecného zastupiteľstva je nepolitická a nikdy nemala a nemá nič spoločného s krajiniskou pol. žid. stranou, ktorá bola rozpustená. Táto volebná skupina, za

⁶⁴ Na usporiadanie prevrstvovacích kurzov sa sťažovalo Smiešané Živnostenské spoločenstvo pre mesto Bratislava Mestskému notárskemu úradu v Bratislave 16. 2. 1939. Dôvodom sťažnosti bolo to, že nemajú nato oprávnenie, resp. finančné záležitosti. ŽÚÚ to organizovala lacnejšie ako to ponúкло spomenuté Živnostenské spoločenstvo. SNA, fond Policajné riaditeľstvo v Bratislave, kartón 558, Mat 294/10.